

Οι ΗΠΑ και το Κυπριακό, 1950-1960: Πώς οι Περιφερειακές Κρίσεις σε Ανατολική Μεσόγειο και Μέση Ανατολή Επηρέασαν την Αμερικανική Πολιτική για το Κυπριακό;

Ο Αγώνας της ΕΟΚΑ/Κυπριακός Αγώνας αποτέλεσε το τελευταίο εθνικοαπελευθερωτικό επαναστατικό κίνημα του ελληνισμού. Η εξέλιξη των γεγονότων του, όμως, δεν επηρεάστηκε αποκλειστικά από τη σύγκρουση των Ελλήνων Κυπρίων με τη Βρετανία, εφόσον το Κυπριακό αναδείχθηκε και ως διεθνοπολιτικό ζήτημα στο οποίο συμπλέχθηκαν και συγκρούστηκαν οι πολιτικές ισχύος διαφόρων δυνάμεων, τόσο μεγάλων όσο και ελασσόνων. Όντως, ενώσω διαρκούσε ο Αγώνας της ΕΟΚΑ/Κυπριακός Αγώνας στην Κύπρο, το Κυπριακό υπήρξε αντικείμενο έντονων συζητήσεων στον ΟΗΕ, διαπραγματεύσεων μεταξύ Βρετανίας-Τουρκίας-Ελλάδας, παρασκηνιακών παρεμβάσεων των ΗΠΑ προς τη Βρετανία, ενώ εκδηλώθηκε και μια προσπάθεια ανάληψης διπλωματικής πρωτοβουλίας από το ΝΑΤΟ (το 1958).

Η προτεινόμενη μελέτη επικεντρώνεται στη διερεύνηση της αμερικανικής πολιτικής στις περιφέρειες της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου. Πιο συγκεκριμένα, θα υιοθετήσουμε μια συστημική προσέγγιση προκειμένου να επεξηγήσουμε τις κυρίαρχες αντιλήψεις, τα συμφέροντα και τις επιλογές (διπλωματικές και στρατηγικές) των ΗΠΑ, ή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή αξιωματούχων της υπερδύναμης, σε σχέση με την Κύπρο και το Κυπριακό Ζήτημα κατά την δεκαετία του 1950, με έμφαση στην επίδραση διαδοχικών κρίσεων (εθνικοποιήσεις ιρανικού πετρελαίου στο Ιράν στα έτη 1951-1953, κρίση στην Ιορδανία της περιόδου 1955-1956, κρίση του Σουέζ το 1956, κρίση μεταξύ Τουρκίας -Συρίας το 1957, πραξικόπημα στο Ιράκ το 1958) στην γεωπολιτική αρχιτεκτονική των υπό μελέτη περιφερειών.

Για την εκπλήρωση του ερευνητικού στόχου της μελέτης, εκτός από την διεθνή βιβλιογραφία, ιδιαίτερα χρήσιμη αποδεικνύεται η αξιοποίηση αρχειακού υλικού από τη σειρά Foreign Relations of the United States καθώς και άλλες πρωτογενείς πηγές που σχετίζονται με την αμερικανική πολιτική στην περιοχή.